

KÖZADATOK ÚJRAHASZNOSÍTÁSA

- Az emberi tevékenység, az ipari folyamatok és a kutatás a digitális adatok, a számítástechnika és az automatizálás felhasználásával szinte új ipari forradalmat hajt végre.
- Ez óriási méretű adathalmazt hoz létre, így a kapcsolódó technológia és szolgáltatások értéke 2015-ben világszerte több mint 16 milliárd dolláros értéket érhet el.
- Uniós szinten a közadatok újrahasznosítása az e-gazdaság egy speciális szegmense, amely a vállalkozások számára az adatok feldolgozásával új lehetőségeket teremt.
- Európai uniós cél a jó minőségű, megbízható és kölcsönösen átjárható adatbázisok létrehozása, a keretfeltételek javítása, valamint az új irányok kijelölése.

A Kormány [T/4681.](#) számú törvényjavaslatához kapcsolódóan az Infojegyzet célja a magyar jogfejlődés áttekintése és az európai jogi környezet bemutatása a közadatok felhasználása területén.

A modern közigazgatás egyik feladata, hogy az informatikai fejlesztésekre támaszkodva az adatkezelés fejlesztésével is növelje az állampolgároknak nyújtott szolgáltatások minőségét és hatékonyságát.

Az elmúlt években Magyarországon is kialakult a közadatok felhasználásának piaca, korábban jellemzően térképadatokra vagy meteorológiai adatokra vonatkozóan, a jövőben pedig például a mezőgazdaságban, az egészségiparban vagy pedig a turisztika területén lehet egyre nagyobb szerepe.

A közadatok újrahasznosításáról szóló [2012. évi LXIII. törvény](#) legfontosabb jellemzői:

- megteremti a közadatok újrahasznosításának lehetőségét;
- tiltja a személyes adatok újrahasznosítását;
- újrahasznosítási megállapodás megkötését írja elő (garancia);
- díjszabást vezet be;
- előírja az adatok elektronikus, automatikus feldolgozást megengedő formátumát;
- lehetővé teszi a közvetlen adatelérést az állami adatbázisból;
- szabályozza az újrahasznosítást: az adatot kezelő szerv engedélyezi, ezek köre folyamatosan bővíthet.

Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény előírja, hogy a közigazgatási informatika infrastrukturális megvalósíthatóságának biztosításáért felelős miniszter **közadatkeresőt** működtet. Az egységes [közadatkereső](#) rendszer működtetését a nemzeti fejlesztési miniszter megbízásából a Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt. keretein belül működő Közadat program végzi.

A törvény értelmében a közfeladatot ellátó szerv a feladatkörébe tartozó ügyekben köteles elősegíteni és biztosítani a közvélemény pontos és gyors tájékoztatását. A közérdekű adatokat a nyilvánosság számára interneten is közzé kell tenni, ezzel egyidejűleg leíró adatokat kell szolgáltatni a közadatkereső felé. Az intézmények feladatairól és az adatszolgáltatás módjáról a [kozadattar.hu](#) oldal ad eligazítást.

TOVÁBBI VONATKOZÓ JOGSZABÁLYOK

- [2013. évi CCXX. törvény](#) az állami és önkormányzati nyilvántartások együttműködésének általános szabályairól;
- [2013. évi L. törvény](#) az állami és önkormányzati szervek elektronikus információbiztonságáról;
- [2011. évi CXII. törvény](#) az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról;
- [2010. évi CLVII. törvény](#) a nemzeti adatvagyon körébe tartozó állami nyilvántartások fokozottabb védelméről;
- [305/2005. \(XII. 25.\) Korm. rendelet](#) a közérdekű adatok elektronikus közzétételére, az egységes közadatkereső rendszerre, valamint a központi jegyzék adattartalmára, az adatintegritációra vonatkozó részletes szabályokról;
- [1080/2013. \(II. 25.\) Korm. határozat](#) Magyarországnak a Nyílt Kormányzati Együttműködés (Open Government Partnership) elnevezésű nemzetközi kezdeményezés keretében teendő vállalásairól szóló akcióterv jóváhagyásáról.

SZABÁLYOZÁS AZ EURÓPAI UNIÓBAN

A PSI (Public Sector Information) a közzadatok újrahasznosítása az e-gazdaság egy speciális szegmense, amely a vállalkozások számára is új lehetőségeket teremt. Az ilyen adatok nyilvánossága alapjog, a célja pedig az állam

működésének átláthatósága az adatok nyilvánosságával.

Az állam által előállított adatoknak emellett a gazdasági életben piaci értéke is lett, köszönhetően a technológiai fejlődésnek, a privát szféra ezeket dolgozza fel újra és kínálja szolgáltatásként. Ez a piac pedig egyre növekszik, egy [2011-es felmérés](#) szerint például a gazdasági hatása uniós szinten elérte a 140 milliárd euró/év-et.

A közzféra adatai az [OECD meghatározása](#) szerint a „közzféra által vagy számukra előállított, létrehozott, összegyűjtött, feldolgozott, megőrzött, kezelt, terjesztett, vagy finanszírozott információk, információs termékek és szolgáltatások”.

[Az EU értelmezésében](#) „a közigazgatási szervek által összegyűjtött, előállított, feldolgozott és terjesztett információk, melyek egy része nyilvános, más része a nyilvánosságtól elzárt”.

Az európai stratégiai dokumentumok közül az [Európai Digitális Menetrend](#) a közzféra információinak átlátható, hatékony és megkülönböztetésmentes hozzáférhetővé tételét fogalmazza meg célként. Az erre épülő [EU E-közigazgatási Cselekvési Terv](#) tizenegy intézkedési területének egyike a közzféra információk újrahasznosíthatósága, amelynek elősegítését nyíltadat-katalógusok és közzféra-információportálok segítik.

Az adatok újrahasznosítására az egyik legjobb példa a szoftveres térképalapú szolgáltatások elterjedése, amely jellemzően közzadatot használ fel hozzáadott értékkel fejlesztve azt. Hasonló példa a piaci alapon működő jogszabálytárak szolgáltatása is.

A közzadatok újrahasznosításánál fontos tényező az automatikus feldolgozást segítő adatforma, a naprakészség és az adatátadás rendszeressége is. Az Európai Unió ezt felismerve vezetett be szabályozást, melyben előírta az adatigénylők megkülönböztetés-mentes kezelését, valamint az adatátadási eljárás legfontosabb szabályait (PSI-irányelv).

Az Európai Parlament és a Tanács a közzféra információinak további felhasználásáról szóló **PSI irányelv**ének ([2003/98/EK](#)) célja, hogy az unión belül, a tagállami szabályozások által biztosított lehetőségek szerint mindenki egyenlő feltételekkel jusson hozzá az újrahasonosított adatokhoz, ezzel közösségi szintű szolgáltatást létrehozva. A PSI irányelv minimum szabályokat fektet le, az adatok tárgyát tekintve pedig kivételeket állapít meg.

Ezt a rendelkezést fejlesztette tovább az Európai Parlament és a Tanács [2013/37/EU irányelve](#), melyben felszólítja a Bizottságot, hogy iránymutatásokkal segítse a tagállamokat az adatkezelési szabályok végrehajtásában, ami tovább segíti az Unió gazdaságának fejlődését (például a tudományos adatok további felhasználásával). Ez megkönnyíti a nyílt adat-infrastruktúrák bevezetését az [Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz](#) uniós rendszerébe is.

További uniós jogszabályok:

- A [Bizottság közleménye](#) - Iránymutatások az ajánlott általános felhasználási szerződésekről, adatkészletekről és a dokumen-

tumok további felhasználására vonatkozó díjazásról (2014);

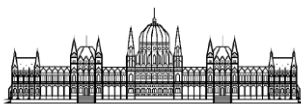
- A [Bizottság közleménye](#) az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának - Úton a prosperáló adatközpontú gazdaság felé (2014);
- A [Bizottság közleménye](#) az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, a Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának - Nyílt adatok – az innováció, a növekedés és az átlátható kormányzás mozgatórugói (2011).

A jogi eszközök alkalmazása mellett az Európai Bizottság más ösztönzőket is alkalmaz a közzadatok újrafelhasználásának elősegítésére. Többek között kapcsolatot ápol a tagállamok szakértőivel ([PSI expert group](#)), hozzájárul a tematikus PSI portál ([ePSIplatform](#)) és a [nyílt hozzáférésű adatok európai uniós portáljának működtetéséhez](#) és [tanulmányokat](#) közöl a közzadatok újrafelhasználásnak gazdasági hasznosságáról.

Források:

- [2012. évi LXIII. törvény](#) a közzadatok újrahasonosításáról
- Az elektronikus közzolgáltatások fejlesztése és a digitális adatvagyon hozzáférhetővé tétele – [Nemzeti Infokommunikációs Stratégia 2014-2020](#),
- Dr. Csiszér Gábor, Kövesdi Zoltán, Kott Ferenc: [PSI újrahasonosítás avagy üzlet az állam adataival](#) – Infotér elemzés, 2012. október 1.
- Európai Bizottság: [Iránymutatások a nyílt, közzigazgatási adatok újrahasonosításához](#) – eGov Hírlevél, 2014. augusztus 10.
- Jóri András, Szabó Máté Dániel: [Az információszabadság elektronikus kézikönyve](#) – Jogászoknak Kft, 2008
- Munk Sándor – Fleiner Rita – Micsik András – Sikolya Zsolt – Nyáry Mihály: Kapcsolt nyílt kormányzati adatok és kutatásuk keretei Magyarországon – [Magyar Közzigazgatás; 2014/4.](#), 144-169. oldal

Készítette: Békési Attila
Képviseleti Információs Szolgálat
E-mail: infoszolg@parlament.hu

ORSZÁGGYŰLÉS HIVATALA KKI

Internet: www.parlament.hu/infoszolg
Intranet: intra.parlament.hu/infoszolg/
Tel.: (1) 441-4529; (1) 441-6486